

desmodio G. de legumenacoj (desmodium).

Despoto. Regnestro, kies aŭtoritato estas absoluta, aŭtokrata, tirana. **~ismo.** Regado de ~o. Kp DIKTATORO.

Destini (tr). 1 Antaŭfiksi la celon aŭ la uzon de io : li ~is testamente siajn librojn al la urbo; donacoj ~itaj por iu Z; ~i lokon por ia objekto; vagonaro ~ita por Vieno; ni ~is tiun daton por via parolado. Kp DEFINI, ASIGNI, DEDIĈI, DISPOŬI. 2 Antaŭdecidi la sorton de iu : la sorto ~is al li vivi modeste; ~i ian sorton por iu B; ĉiu homo estas ~ita por morto; la patro ~is lin por komerca kariero. Kp DECIDI. 3 Antaŭdecidi ion : tiel ~is la sorto Z; la sorto ~is, ke mi vivu Z; la limoj al li ~itaj de la naturo Z; tia eksperimento estas ~ita al malsukceso.

~o. 1 Ago destini. 2 Antaŭfiksitaĵo, antaŭdifinita sorto, celo, uzo : la ~o de Romo estis konkeri la mondon; la ~on de tiu testamentaj postlasaĵo oni ne rajtas ŝanĝi (Kp SORTO, FATALO, ALVOKIĜO). **Antaŭ~(ism)o.** Religia doktrino, laŭ kiu la sorto de ĉiu homo estas fatale fiksita de Dio antaŭ lia naskiĝo.

***Detalo.** 1 Malgranda parto, konsiderata kontraste al la tuto : *zorge raportu pri ĉiuj ~oj; mi forgesis multajn ~ojn de la afero.* 2 Malgravaĵo, akcesoraĵo : *droni en ~oj Z; bagatelaj eksteraj ~aĵoj Z; la ĉiutagaj ~aĵoj.* **~ado.** 1 Preciza k aparta konsiderado pri ĉiuj partoj de tuto : *fari la ~adon de konto.* 2 Pomalgranda vendado (Kp DEBITO). **~a.** 1 Poparta, iompostioma : *reprezi ~e, kion oni donis mal~e.* 2 Enhavanta ĉiujn ~ojn, preciza k kompleta : *~a analizo de verko B; ~a fakturo, rakonto.* 3 Vendanta pomalgrande : *~a komerco.* 4 Akcesora, malgrava : *~a eraro.* **~isto.** ~vendisto. **Mal~a.** 1 Generala, sen~a : *rakonti laŭ mal~aj trajtoj.* 2 Pogrand. **~i** (tr). 1 Komplete fari, konsiderante aparte ĉiujn partojn : *li ~is la historion de esp-o de 1887 ĝis 1900.* 2 Pomalgrande vendi : *tie ĉi oni ne ~as la ŝtofpecojn.*

detekti Prui la ĉeeston de elektraĵ ondoj per ~ilo. **~ilo.** Aparato por prui la ĉeeston de elektraĵ ondoj : *ekzistas diversaj ~iloj : kristala, magneta, valva ktp.*

detektivo Z. Ano de sekreta polico, eĉ privata; kaŝpolicano.

detektoro = detektilo.

Determini (tr). 1 Precize fiksi ion ne-certan : *~i la sencon de iu vorto, la kaŭzon de iu akcidento, la distancon inter luno k lero, la specon de vegetaĵo B, la motivojn de ago.* Kp DEFINI, ENKLASIGI. 2 (G) Pli-precizigi la sencon de apuda frazero : *la artikolo ~as la substantivon; verbo ~ita de adverbo.*

determinismo Doktrino, laŭ kiu ĉio en la universo, eĉ la homaj voloĵ, estas la nepre necesa rezulto de antaŭaj kondiĉoj. Kp FATALISMO.

***Detru** (tr). Ruinigi, pereigi, nuligi, nenigi : *~i urbon; la pluvo ~is la rikoltojn; lia morto ~is ĉiujn niajn projektojn; ~i la sanon, la konkordon, la trankvilon B; ~i ĝis la fundo de l' fundamento Z; tiuj vortoj ~os ĉiujn niajn ĝisnunajn akirojn Z; ~ita estas ĝia potenco Z; niaj ~itaj esperoj Z; liaj fortoj estis ~itaj Z; kia granda homo detruigis Z! tiu profunda plano ~iĝis Z; lingvo internacia ne celas ~i la lingvojn naciajn; ne~ebla konvinko.* Kp EKSTERMI, FORIGI, FALIGI, MALKONSTRUI, RENVERSI, POLVIGI, CINDRIGI, ROMPI, FRAKASI, ABOLICI, FORSTREKI, FORVIŝI, DISBATI, RUINIGI, KONSUMI, FORBALAI, MORTIGI. Vd HUNO, VANDALO. **~o.** Ago ~i : *milito kaŭzas ĉiam senprofitajn ~ojn; tio estas ~ado nur por ~emo; la ~iĝo de la urbo.* **~a.** ~anta.

***Devi** (ntr). 1 Ne povi ne fari ion pro ia materia neceseco, praktika bezono, morala leĝo aŭ fremda sintrudanta volo : *ĉiu vivanto ~as mortl; lernolibron oni ~as ne tralegi sed tralerni Z; tiun el demandon ~as decidi instrui laĵ homoj Z; la mebloj estis aranĝitaj bonorde kiel ~as esti Z; por ĉiuj rilatoj intergentaj oni ~as uzi lingvon neŭtralan Z; kiu volas mensogi, ~as bone memori Z; terur-
ran nokton ~is mi travivi Z; mi ~as sendi tiun leteron antaŭ morgaŭ; kiu ~as, tiu povas Z; filo ~as obei la patron; vi ~as paroli pli laŭte; pri gustoj oni disputi ne ~as Z; oni ne ~as havi tro da konfido al si mem Z; nenian trinkaĵon el vinberoj li ~as trinki Z (estas malpermesite, ke li trinku); tial ni neniam ~as (estas malpermesite, ke ni) paroli en niaj kongresoj pri aferoj politikaj Z; mi ne ~as malatenti tion Z; se ni ne*